

CONDIȚIILE DE VALIDITATE A CONTRACTELOR COMERCIALE INTERNAȚIONALE

Lilia GRIBINCEA

Catedra Drept Internațional și Drept al Relațiilor Economice Externe

A party may only avoid the contract for mistake if, when the contract was concluded, the mistake was of such importance that a reasonable person in the same situation as the party in error would only have concluded the contract on materially different terms or would not have concluded it at all if the true state of affairs had been known, and

a) the other party made the same mistake, or caused the mistake, or knew or ought to have known of the mistake and it was contrary to reasonable commercial standards of fair dealing to leave the mistaken party in error; or
(b) the other party had not at the time of avoidance reasonably acted in reliance on the contract.

However, a party may not avoid the contract if

(a) it was grossly negligent in committing the mistake; or

(b) the mistake relates to a matter in regard to which the risk of mistake was assumed or, having regard to the circumstances, should be borne by the mistaken party.

A party is not entitled to avoid the contract on the ground of mistake if the circumstances on which that party relies afford, or could have afforded, a remedy for non-performance.

A party may avoid the contract when it has been led to conclude the contract by the other party's fraudulent representation, including language or practices, or fraudulent non-disclosure of circumstances which, according to reasonable commercial standards of fair dealing, the latter party should have disclosed.

În lipsa unor reglementări speciale, condițiile de validitate a contractelor comerciale internaționale sunt cele de drept comun, și anume: capacitatea părților, consimțământul părților, obiectul contractului și cauza.

Capacitatea părților. Pentru încheierea valabilă a contractului comercial internațional, părțile trebuie să aibă capacitatea cerută de lege.

Condițiile de capacitate pentru încheierea contractului comercial internațional sunt cele generale, prevăzute de lege pentru încheierea oricărui act juridic (capacitatea de folosință și capacitatea de exercițiu).

Capacitatea comercianților persoane-fizice de a contracta este reglementată de *lex personalis*. În doctrina juridică s-a remarcat [1] că în conformitate cu legea personală, fie legea națională, fie legea domiciliului, ar trebui să rezulte următoarele consecințe:

a) dacă o persoană este capabilă după legea sa națională, ea va fi considerată capabilă în oricare altă țară;

b) dacă o persoană este incapabilă potrivit legii sale personale, ea va fi considerată astfel în orice țară s-ar duce.

În practica judiciară și în legislația unor state își găsește aplicare consecvență numai prima consecință. Situația este alta în ceea ce privește a doua consecință: o persoană considerată incapabilă după legea sa personală este posibil să fie recunoscută capabilă în altă țară. Se ajunge la această situație în cadrul teoriei interesului național, care constituie o limitare a sistemului legii naționale [2].

Capacitatea de a contracta a persoanelor juridice, subiecte de drept național, este reglementată de *lex societatis*.

Capacitatea statului și a reprezentanților săi în contractele comerciale internaționale este reglementată de norme naționale și internaționale, ceea ce îi conferă statului un statut special [3].

Organizațiile interguvernamentale de asemenea au un statut juridic special în ce privește capacitatea de a contracta. În multe din statutele acestor organizații se stipulează în mod expres condițiile în care acestea se pot implica în contractele internaționale.

Organizațiile interguvernamentale, fiind create de statele semnatare ale convenției prin care acestea sunt constituite, au calitatea de subiecte de drept derivați a căror capacitate juridică este subordonată realizării finalității avută în vedere la înființarea acestora.

Consimțământul părților. Consimțământul reprezintă voința internă de a încheia contractul, exteriorizată sau manifestată. Consimțământul reprezintă, altfel spus, exteriorizarea sau manifestarea hotărârii de a încheia contractul [4]. Fiind un acord de voință între două sau mai multe persoane, care încheie un contract comercial internațional, consimțământul se concretizează în oferta făcută de o parte și în acceptarea ei de către cealaltă parte [5].

Conform Codului civil al Republicii Moldova (art.9), consimțământul este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic. Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Consimțământul este un act volițional, constând din voința psihică de a contracta, numită voința internă, și exteriorizarea acestei voințe, numită voință declarată. Dacă între voința internă și voință declarată există discordanță, ceea ce se întâmplă uneori în practică, suntem în prezența unui conflict ce trebuie soluționat pe cale de interpretare, conform legislației aplicabile în materie și rezolvărilor de principiu ale practicii judiciare. Drept consecință, în funcție de gravitatea nepotrivirilor, contractul va fi validat sau invalidat [6]. Consimțământul produce efecte juridice numai dacă a fost exprimat liber, în cunoștință de cauză, nefiind viciat în conținutul său intelectual (eroare sau dol) sau în exercitarea sa liberă (prin constrângere).

Condițiile de validitate a consimțământului sunt următoarele [7]:

- Să provină de la o persoană cu discernământ.
- Să fie exprimat cu intenția de a produce efecte juridice. Nu este îndeplinită această condiție dacă:
 - 1) manifestarea de voință a fost făcută în glumă;
 - 2) manifestarea de voință a fost făcută din prietenie, curtoazie sau pură complezență;
 - 3) manifestarea de voință a fost făcută cu o rezervă mintală, cunoscută de destinatarul acesteia;
 - 4) manifestarea de voință a fost făcută sub o condiție pur potestativă din partea celui care se obligă;
 - 5) manifestarea de voință este foarte vagă;
 - 6) manifestarea de voință în cazul simulației.
- Să fie exteriorizat, adică manifestat în exterior. Modalitățile de exteriorizare a consimțământului pot fi: în scris, verbal, prin gesturi, prin fapte concludente.
- Să nu fie alterat de vreun viciu de consimțământ (eroare, dol, violență, leziune). Un contract viciat de eroare, violență sau dol este nul, însă nulitatea este „relativă” și nu „absolută”. *Per a contrario*, un contract al cărui obiect sau a cărui cauză sunt ilicite este nul absolut [8].

Viciile de consimțământ sunt următoarele: eroarea, dolul, violența și leziunea. Atât reglementările uniforme, cât și doctrina și practica arbitrală sunt constante în interpretarea restrictivă a viciilor de consimțământ în materia comerțului internațional.

Eroarea constă în credința greșită în care se poate găsi una din părțile contractante în legătură cu contractul încheiat sau în falsă reprezentare a realității la încheierea unui contract [9].

În funcție de elementul real asupra căruia poartă această reprezentare falsă, reprezentarea poate fi *de fapt* (când partea care încheie contractul are o falsă reprezentare a situației de fapt) sau poate fi *de drept* (când eroarea se referă la existența sau conținutul unei norme de drept).

Principiile UNIDROIT [10] asupra contractelor comerciale internaționale, Ediția a treia –2010 (în continuare – Principiile UNIDROIT), definesc eroarea ca fiind reprezentarea greșită a unor fapte ori a unor raporturi juridice existente la momentul încheierii contractului (art.3.2.1).

Reglementând nulitatea actului juridic afectat de eroare, Codul civil al Republicii Moldova stabilește, în art.227, că actul juridic încheiat în baza unei erori considerabile poate fi declarat nul de instanța de judecată. Eroarea este considerabilă dacă la încheiere a existat o falsă reprezentare referitor la:

- a) natura actului juridic;
- b) calitățile substanțiale ale obiectului actului juridic;
- c) părțile actului juridic (partenerul sau beneficiarul), în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic.

Eroarea asupra motivului este considerabilă doar în cazul în care motivul este inclus în obiectul actului juridic. Eroarea imputabilă celui al cărui consimțământ este viciat nu poate servi temei pentru anularea actului juridic.

Persoana în al cărei interes a fost declarată nulitatea este obligată să repare celeilalte părți prejudiciul cauzat, dar nu mai mult decât beneficiul pe care aceasta l-ar fi obținut dacă actul juridic nu ar fi fost declarat nul. Prejudiciul nu se repară în cazul în care se demonstrează că cel îndreptățit la despăgubire știa sau trebuia să știe despre eroare.

Actul juridic încheiat sub influența erorii nu poate fi contestat dacă cealaltă parte este de acord să-l execute în conformitate cu dorința părții care intenționează să conteste actul.

Cu referire la dreptul național, unii autori [11] consideră că eroarea de drept nu este viciu de consimțământ, deoarece există prezumția de cunoaștere a legii și nimeni nu se poate apăra invocând necunoașterea legii: *nemo consetur ignore legem*. Alți autori [12] sunt de părere că eroarea de drept este admisibilă dacă este gravă, vizând însăși cauza esențială a actului juridic.

Principiile UNIDROIT prevăd, în art.3.2.2, că nulitatea în caz de eroare poate fi invocată de către o parte doar dacă, atunci când a fost încheiat contractul, eroarea era de o asemenea importanță, încât o persoană aflată în aceeași situație ar fi încheiat contractul în termeni complet diferiți sau nu l-ar fi încheiat deloc dacă adevărata stare a lucrurilor ar fi fost cunoscută, și doar dacă:

a) cealaltă parte a făcut aceeași eroare, ori s-a aflat la originea acelei erori, sau a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască existența erorii acționând astfel împotriva principiului bunei-credințe în materie comercială prin lăsarea în eroare a cocontractantului; *sau*

b) cealaltă parte nu a acționat în baza contractului, până la data invocării nulității contractului.

Cu toate acestea, nulitatea pentru eroare nu poate fi invocată dacă:

a) partea care o invocă a fost deosebit de neglijentă când a comis eroarea; *sau*

b) eroarea se referă la o chestiune în legătură cu care riscul de a greși era asumat, sau, având în vedere circumstanțele, ar fi trebuit să fie suportat de partea care s-a aflat în eroare.

În dreptul comerțului internațional se admite că prezumția de cunoaștere a legii nu operează în cazul normelor de drept dintr-un stat străin, iar eventualitatea unei informări incomplete asupra existenței și conținutului acelor norme devine admisibilă. După cum s-a remarcat în doctrina juridică [13], reglementările aplicabile într-o altă țară nu pot fi atât de familiare subiectului de drept ca propria sa legislație. Se precizează, însă, că consimțământul nu este vulnerabil *eo ipso* ori de câte ori voința a fost influențată de o eroare de drept. Se cere ca aceasta să prezinte gravitate.

În raport cu efectele pe care le produce, eroarea de fapt poate fi [14]:

- *Eroarea obstacol sau eroarea distructivă de voință*, care împiedică formarea contractului, acesta fiind lovit de nulitate absolută.

Eroarea obstacol există în următoarele cazuri:

a) eroarea asupra naturii contractului (*error in negotio*), de exemplu, o parte remite un lucru cu titlu de vânzare, iar cealaltă parte crede că îl primește cu titlu de donație;

b) eroarea asupra identității lucrului (*error in corpore*) care constituie obiectul contractului. De exemplu, una din părți crede că vinde un anumit lucru, iar cealaltă crede că a cumpărat un alt lucru.

- *Eroarea viciu de consimțământ*, care nu împiedică formarea consimțământului și, deci, nașterea contractului, dar alterează voința părții ce a căzut în eroare și viciază consimțământul. Eroarea viciu de consimțământ atrage nulitatea relativă a contractului.

Eroarea viciu de consimțământ poate fi cu privire la substanța lucrului (*error in substantiam*) sau cu privire la identitatea persoanei cu care se contractează.

S-a constatat [15], și ne raliem acestei opinii, că în contractele comerciale internaționale eroarea cu privire la substanța lucrului este extrem de rar întâlnită. Este greu de admis ca un comerciant care acționează ca profesionist să se poată înșela cu privire la substanța mărfurilor pe care le prelucrează sau le vinde în mod obișnuit. Capacitatea lui profesională și experiența acumulată în activitatea comercială nu lasă loc ignoranței susceptibile să genereze asemenea erori. Eroarea de fapt, de principiu, nu constituie un viciu de consimțământ în contractele comerciale internaționale.

- *Eroarea fără efecte asupra valabilității contractului*. În acest caz este vorba despre eroarea asupra unor calități nesubstanțiale privind obiectul contractului sau despre eroarea asupra identității ori calităților cocontractantului, care nu au fost determinante la încheierea contractului.

Dolul. Codul civil al Republicii Moldova prevede, în art.228, că actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte.

Dacă una dintre părți trece sub tăcere anumite împrejurări la a căror dezvăluire cealaltă parte nu ar mai fi încheiat actul juridic, anularea actului juridic poate fi cerută numai în cazul în care, în baza principiului bunei-credințe, se putea aștepta ca cealaltă parte să dezvăluie aceste împrejurări.

În privința dolului, Principiile UNIDROIT prevăd, în art.3.2.5, că o parte poate invoca nulitatea contractului atunci când a fost determinată să încheie contractul de către manopere dolosive ale celeilalte părți, inclusiv

limbaj sau practici, sau datorită nedezvăluirii frauduloase a unor circumstanțe, care, conform standardelor buneii-credințe în materie comercială, ar fi trebuit dezvăluite.

În cazul în care dolul este comis de un terț, actul juridic poate fi anulat numai dacă se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre dol.

S-a remarcat [16] că, de cele mai multe ori, mijloacele viclene constau în afirmări mincinoase, în insinuări, în înscenări false, mașinații, șiretenii.

Dolul presupune două elemente, și anume:

- *obiectiv*, care constă în folosirea unor mijloace frauduloase, comisive sau omisive;
- *subiectiv*, care constă în intenția de a induce în eroare o persoană, pentru a o determina să încheie contractul. S-a concluzionat [17] că dolul reprezintă o eroare provocată.

Pentru a fi în prezența dolului, trebuie îndeplinite următoarele condiții [18]:

- a) mijloacele viclene grave să fie determinante la încheierea contractului și
- b) mijloacele viclene grave să provină de la cealaltă parte. Această condiție se consideră îndeplinită și în următoarele cazuri:

1) dolul provine de la un terț, dar cocontractantul cunoaște această împrejurare;

2) dolul provine de la reprezentantul cocontractantului.

Conform unor uzanțe mai vechi, în materie comercială dolul nu se apreciază cu aceeași rigurozitate ca în materie civilă. Nu se consideră a fi mijloace viclene constitutive de dol manifestările lipsite de gravitate, precum simpla exagerare în scop de reclamă a calităților mărfurilor oferite spre vânzare. Uneori chiar lauda excesivă a mărfurilor a fost privită de judecători cu o anumită toleranță. Este vorba de acel „*dolus bonus*”, cunoscut de dreptul roman, care face parte din arta de a vinde. Același lucru putem spune și despre trecerea sub tăcere a unor defecte pe care cumpărătorul putea să le descopere singur în împrejurările date sau alte asemenea manifestări, admise în cadrul practicii contractuale.

Fiecare parte trebuie să se informeze singură asupra calităților și defectelor unor mărfuri. S-a menționat [19] că reticența în contractarea unei vânzări comerciale poate atrage nulitatea doar în cazul când una din părți este singura în măsură să cunoască un fapt pe care cealaltă nu-l cunoaște și care este determinant în darea consimțământului acesteia.

Unii autori [20] susțin că dolul nu poate constitui viciu de consimțământ în contractele comerciale internaționale, deoarece particularitățile încheierii contractelor comerciale internaționale, precum și profesionalismul ce caracterizează participanții la asemenea contracte, fac improbabile atât utilizarea de manopere dolosive cu ocazia perfectării contractului, cât și posibilitatea inducerii în eroare a unui contractant de către partenerul său contractual.

Violența este folosirea unor mijloace de constrângere asupra unei persoane pentru a o determina să încheie un contract. Mijloacele de constrângere pot fi de natură fizică, de exemplu, constrângerea unei persoane de a semna un contract, sau de natură morală, de exemplu, amenințarea unei persoane că dacă nu va semna un contract, ea sau rudele sale apropiate ori averea acestora vor avea de suferit un rău considerabil – moartea sau distrugerea averii [21].

Reglementând nulitatea actului juridic încheiat prin violență, Codul civil al Republicii Moldova prevede, în art.229, că actul juridic încheiat în urma constrângerii prin violență fizică sau psihică poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazurile când violența a fost exercitată de un terț. Violența este temei de anulare a actului juridic numai în cazul în care se demonstrează că este de natură să determine o persoană să creadă că ea, soțul, o rudă sau o altă persoană apropiată ori patrimoniul lor sunt expuși unui pericol iminent. Nu există violență atunci când autorul ei nu a utilizat vreun mijloc ilicit.

Principiile UNIDROIT, referindu-se la violență, prevăd, în art.3.2.6, că o parte poate invoca nulitatea contractului atunci când a fost obligată să îl încheie printr-o amenințare nejustificată a celeilalte părți care, având în vedere circumstanțele, este atât de iminentă și serioasă, încât nu oferă primei părți nici o alternativă rezonabilă. O amenințare este nejustificată dacă, mai ales, acțiunea sau omisiunea care a format obiectul amenințării este ilegală în sine ori este ilegală utilizarea acesteia ca mijloc de încheiere a contractului.

S-a remarcat [22] că, în cazul contractelor comerciale internaționale, violența nu poate fi luată în considerare ca viciu de consimțământ. Este greu de imaginat că participanții la contracte de acest nivel s-ar putea preta la o asemenea conduită și dacă, prin absurd, s-ar admite o atare eventualitate, ar fi și mai greu de imaginat ca respectivele contracte să fie executate. În majoritatea cazurilor, contractul comercial de vânzare-

cumpărare internațională se încheie după negocieri prelabile între vânzător și cumpărător. Or, într-o atare situație, este imposibil ca unul dintre partenerii de negocieri să fie constrâns prin violență de către celălalt partener pentru a accepta condițiile de contractare impuse de acesta, aceasta cu atât mai mult cu cât în majoritatea cazurilor contractele comerciale de vânzare-cumpărare internațională se încheie prin corespondență.

Leziunea viciu de consimțământ este paguba materială pe care o suferă una din părțile contractante datorită disproporției vădite dintre valoarea prestațiilor din momentul încheierii contractului [23]. Referindu-se la nulitatea actului juridic încheiat prin leziune, Codul civil al Republicii Moldova stabilește, în art.230, că actul juridic pe care o persoană l-a încheiat din cauza unui concurs de împrejurări grele de care a profitat cealaltă parte, în condiții extrem de nefavorabile, poate fi declarat nul de instanța de judecată. Instanța de judecată poate menține actul juridic dacă pârâțul oferă o reducere a creanței sale sau o despăgubire pecuniară echitabilă. În principiu, leziunea nu influențează validitatea consimțământului [24].

Principiile UNIDROIT reglementează leziunea în art.3.2.7, stabilind că o parte poate invoca nulitatea contractului sau a unei clauze dacă, la momentul încheierii contractului, contractul în ansamblul său ori doar clauza respectivă îi dădea celeilalte părți, în mod nejustificat, un avantaj excesiv. Trebuie avute în vedere următoarele:

- a) faptul că cealaltă parte a profitat în mod neloial de dependența primei părți, de dezavantajul economic sau de necesitățile urgente ale acesteia, ori de faptul că aceasta este neprevăzătoare, ignorantă, lipsită de experiență sau lipsită de capacități de negociere;
- b) natura și scopul contractului.

La cererea părții lezate, o instanță poate adapta contractul sau clauza la cererea părții care primește notificarea de invocare a nulității contractului cu condiția ca expeditorul notificării să fie informat prompt și să nu fi acționat bazându-se pe aceasta.

Principiile UNIDROIT reglementează regimul erorii, dolului, violenței și leziunii generate prin fapta terțului. Astfel, victima unui dol, a unei violențe, leziuni sau erori, a căror cauză este imputabilă unui terț de ale cărui fapte răspunde co-contractantul victimei, poate invoca anularea contractului ca și cum ar fi imputabile co-contractantului (art.3.2.8). Atunci când dolul, violența sau leziunea sunt imputabile unei terțe persoane pentru ale cărei acte co-contractantul victimei nu este responsabil, contractul poate fi anulat dacă acest co-contractant cunoștea sau ar fi trebuit să cunoască dolul, violența sau leziunea, ori nu a efectuat nici un act de executare, până la data invocării nulității, în baza contractului.

Obiectul contractului. Obiectul contractului constituie prestația (acțiunea sau inacțiunea) la care părțile sau una din părți se obligă reciproc. Principiile UNIDROIT stabilesc, în art.3.1.3, că simplul fapt că în momentul încheierii contractului executarea obligației asumate era imposibilă nu afectează validitatea contractului. Simplul fapt că în momentul încheierii contractului o parte nu era îndreptățită să dispună de bunurile la care se referă contractul nu afectează valabilitatea contractului.

Cauza. Cauza este scopul urmărit de către părți când încheie contractul, adică rezultatul sau efectul către care tind ele prin contractul încheiat [25]. Conform prevederilor Codului civil al Republicii Moldova (art.207), actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect. Cauza actului juridic se prezumă până la proba contrară. Este ilicită cauza care contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri.

Alte cerințe se apreciază în funcție de *lex contractus*, ceea ce înseamnă că ele nu au întotdeauna același conținut, dar pot fi diferite de la un contract la altul. Chiar dacă legislațiile naționale dau accepțiuni deosebite cerințelor menționate, diferențierile de optică legislativă nu vizează esența conceptelor respective, dar numai unele aspecte de detaliu. S-a remarcat [26] că există o unitate de concepție legislativă în toate legislațiile naționale privind criteriile de determinare a ceea ce este licit sau ilicit, precum și a ceea ce este moral sau imoral. Însă, nu întotdeauna ordinea juridică dintr-o anumită țară coincide sub aspectul conținutului cu ordinea juridică dintr-o altă țară. Deoarece caracterul licit sau ilicit al unui contract se determină prin raportarea aceluși act la exigențele ordinii juridice din care face parte legea care o guvernează, iar aceste exigențe uneori diferă de ordinea juridică care corespunde altui sistem de drept, e firesc ca conceptul de „licită” să învedereze nuanțe diferite la contractele ce intră sub incidența de reglementare a unor legi naționale diferite.

O situație similară întâlnim la determinarea a ceea ce este moral sau imoral atunci când se analizează cauza unui contract comercial internațional.

Cerințele cauzei de a fi licită și morală sunt interdependente, fapt pentru care organul de jurisdicție, în cazul contractelor de comerț internațional, trebuie să țină seama, înainte de toate, de legea aplicabilă contractului și de orientarea de principiu a jurisprudenței create în statul care a edictat această lege [27].

Referințe:

1. Filipescu I.P. Drept internațional privat. Vol.II. - București: Actami, 1997, p.24.
2. Pentru detalii *a se vedea*: Filipescu I.P. Drept civil. Teoria generală a obligațiilor, 1997, p.24 -25.
3. Jacquet J.-M., Delebecque Ph. Droit du commerce international. - Paris: Dalloz, 1997, p.61 și urm.
4. Filipescu I.P. Op. cit. - București: Actami, 1994, p.32.
5. Jacquet J.-M., Delebecque Ph. Op. cit., p.136.
6. Albu I. Drept civil. Contractul și răspunderea contractuală. - Cluj-Napoca: Dacia, 1994, p.57.
7. Filipescu I.P. Op. cit., 1994, p.32-33.
8. Pentru detalii *a se vedea*: Barry N. The French Law of Contract. Second Edition. - New York: Clarendon Press Oxford, 1996, p.77.
9. Filipescu I.P. Op. cit., 1994, p.33.
10. Institutul Internațional pentru Unificarea Dreptului Privat este o organizație interguvernamentală, independentă, cu sediul la Roma. UNIDROIT a fost înființat în anul 1926, ca organ auxiliar al Societății Națiunilor, activitatea sa încetând odată cu desființarea organizației mondiale. În anul 1940 Institutul a fost reînființat în baza Statutului, care de fapt constituie un acord interstatal. Pentru informații generale *a se vedea* [http:// www.unidroit.org](http://www.unidroit.org).
11. Ionașcu Tr. Teoria generală a contractelor și obligațiilor: Curs. - București, 1951, p.83; Costin M.N., Deleanu S. Dreptul comerțului internațional. Vol.II. Partea Specială. - București: Lumina LEX, 1995, p.28.
12. Sitaru D.-Al. Dreptul comerțului internațional. Tratat. Partea Generală. - București: Universul Juridic, 2008, p.358.
13. Căpățână O., Ștefănescu B. Tratat de drept al comerțului internațional. Vol.II. Partea Specială. - București: Editura Academiei Române, 1987, p.17.
14. Filipescu I.P. Op. cit., 1994, p.34.
15. Costin M.N., Deleanu S. Dreptul comerțului internațional. Vol.II. Partea Specială. - București: Lumina LEX, 1997, p.29-30. Sitaru D.-Al. Op. cit., 2008, p.358.
16. Filipescu I.P. Op. cit., 1994, p.35.
17. Ibidem.
18. Ibidem, p.36.
19. Georgescu I.L. Drept comercial roman. Teoria generală a obligațiilor comerciale. Probele. Contractul de vânzare-cumpărare comercială. - București: Lumina LEX, 1994, p.143-144.
20. Costin M.N., Deleanu S. Op. cit., p.30.
21. Filipescu I.P. Op. cit., 1994, p.37.
22. Costin M.N., Deleanu S. Op. cit., p.30-31.
23. Filipescu I.P. Op. cit., 1994, p.39.
24. Căpățână O., Ștefănescu B. Op. cit., p.16.
25. Filipescu I.P. Op. cit., 1994, p.43.
26. Costin M.N., Deleanu S. Op. cit., p.35.
27. Ibidem, p.36.

Prezentat la 12.04.2012